

Mag. Aleksander Igličar je iz etiposke Lalibele za spomin na uvrstitev Škofjeloškega pasijona na UNESCOv Reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva prinesel uredniku Pasijonskih doneskov razglednico z motivom cerkve sv. Jurija, vklesane dvanajst metrov globoko v vulkansko kamnino. S tem mogočnim kamnitim križem je avtor prispevka o pasijonskih in drugih križih simbolično zaključil svoje enoletno raziskovalno delo.

Alojzij Pavel Florjančič, Andreja Ravnihar Megušar

UVERTURA ZA UNESCO

Lanskoletni vpis Škofjeloškega pasijona na UNESCOv Reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva je priznanje pomembnosti Romualdove loške procesije in priznanje tistim posameznikom in skupinam, ki so to pot Škofjeloškega pasijona nakazali, jo zasnovali in začeli, pa seveda tistim, ki so jo zaključili. V našem prispevku se posvečamo prvim trem fazam tega pomembnega projekta.

PRVA FAZA – DOMAČA ZAŠČITA ŠKOFJELOŠKEGA PASIJONA

Po prvih uspešnih uprizoritvah Škofjeloškega pasijona (v nadaljevanju ŠP) v letih 1999 in 2000 so bile naslednje uprizoritve ŠP načrtovane v letu 2006. Priprave zanj so se začele leta 2004, v prvi polovici leta 2005 pa so se zaključile, ker je postal ŠP poligon za politična ideološka in osebna obračunavanja med občinskimi svetniki zaradi priprav na lokalne volitve Občine Škofja Loka v letu 2006. Strokovni odbor, voditeljica zagonskega elaborata (poslovnega načrta) projekta ŠP 2006, dr. Tadeja Primožič, in režiser Borut Gartner so odstopili. ŠP je bil prestavljen v povolilno leto, vendar je bil uprizorjen šele leta 2009. Da ŠP nebi bil vedno tarča takih in drugačnih obračunavanj, in da ŠP ne bi morda celo zamrl, kar so nekateri želeli, so Jurij Svoljšak, p. Marjan Kokalj, Borut Gartner in dr. Tadeja Primožič iz Strokovnega odbora za izvedbo ŠP 2006, 15. aprila 2005 vložili na Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije (v nadaljevanju MK) pobudo za razglasitev ŠP za spomenik državnega pomena.¹ Prijavo na MK sta leta 2008 pripravila Romana Bohinc, vodja projekta ŠP 2009, in Jure Svoljšak, vodja Oddelka za družbene dejavnosti občine Škofja Loka. ŠP je bil 15. decembra 2008 kot prva enota vpisan v slovenski Register žive kulturne dediščine - del enotnega registra kulturne dediščine na podlagi Zakona o varstvu kulturne dediščine (Ur. list RS, št. 16/08 in 123/08; ZVKD-1).

¹ Tadeja Primožič, Projekt Škofjeloški pasijon 2006, (Razglasitev Škofjeloškega pasijona za spomenik državnega pomena), v: *Škofjeloški pasijon 2006*, str. 108, Muzejsko društvo Škofja Loka, Škofja Loka 2006. Podlaga zanj je bil Zakon o varstvu kulturne dediščine (Ul. RS, št. 7-287/1999) in Jure Svoljšak, Moj medpasijonski čas, v: *Škofjeloški pasijon 2009*, str. 149, Muzejsko društvo Škofja Loka, Škofja Loka 2009.

DRUGA FAZA – TEMELJENJE MEDNARODNE ZAŠČITE ŠKOFJELOŠKEGA PASIJONA (UNESCO)

Ko smo leta 2007 na pobudo dr. Franca Križnarja in Petra Hawline s ŠP postali člani mednarodnega združenja Europassion, smo pri seznanjanju z evropskimi pasijonskimi igrami ugotovili, da imajo nekatere države svoje pasijonske teme vpisane na UNESCOvem seznamu. Sosednja Hrvaška je imela na primer na tem seznamu že leta 2009 vpisanih kar šest (6!) enot, med njimi svojo pasijonsko procesijo z otoka Hvara, *Za križen*.

Konvencija o varovanju nesnovne kulturne dediščine je bila sprejeta na 32. konferenci UNESCO v Parizu, oktobra leta 2003. V Sloveniji je bila, nerazumljivo, ratificirana šele leta 2008. Petletna zamuda, pa še takrat niso uradni državni in občinski organi ugotovili, da je mesto ŠP v UNESCO.

Po uprizoritvi ŠP leta 2009 je bila 30. novembra 2009 ustanovljena Skupina za pasijon, ki med drugimi nalogami v medpasijonskem času pod točko 9 skrbi za »**pripravo vseh aktivnosti in postopkov v zvezi z razglasitvijo enote Škofjeloški pasijon za živo mojstrovino na nacionalni ravni. Razglasitev enote Škofjeloški pasijon za živo mojstrovino na nacionalni ravni pa predstavlja pogoj za pripravo nominacije za vpis na UNESCOv Reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva**«² (podčrtal APF). Občina Škofja Loka je leta 2011 (17. do 20. marca) v Sokolskem domu organizirala mednarodni znanstveni simpozij *Pasijoni v Evropi – Bogata dediščina za prihodnost*. Sodelovali so referenti iz Avstrije, Češke, Hrvaške, Italije, Nemčije in Slovenije.³ Med njimi tudi Josef Lang, predsednik združenja Europassion in celo župan Arno Nunn⁴ iz slovitega pasijonskega mesta Oberammergau. Mag. Andreja Ravnihar Megušar je kot pobudnica in organizatorica mednarodnega simpozija, ki je bil financiran s strani EU (program Evropa za državljane), povabila tudi predstavnici MK, Špelo Spanžel iz Direktorata za kulturno dediščino MK in Marjutko Hafner, direktorico urada za UNESCO na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport. Na simpoziju so se tako spletle pomembne socialne mreže, ki so umestile ŠP na pravo mesto in ga prepoznale kot možno enoto za kandidiranje na UNESCOv seznam. Država se je v tem času ukvarjala predvsem s pripravo vlog Rudnika živega srebra Idrija in kolišč ljubljanskega barja za vpis na UNESCOv seznam **snovne kulturne dediščine**. ŠP pa je spadal v področje **nesnovne kulturne dediščine**, kjer niti država niti občina nista imeli nobenih izkušenj.

² Marta Gartner, Andreja Ravnihar Megušar, Skupina za pasijon: v: *Pasijonski doneski 2011/6*, str. 146

³ *Pasijonski doneski 2011/6*, (ur. A. P. Florjančič), str. 145, 146, *Muzejsko društvo Škofja Loka*, Lonka, Škofja Loka, Stara Loka 2011

⁴ Župan Arno Nunn je Škofjo Loko zopet obiskal leta 2012, ko si je ogledal glasbeno izvedbo *Pasijon po Janezu* skladateljca Damijana Močnika.

TRETJA FAZA – ZAČETNA ELABORACIJA UNESCO (ICH-02) OBRAZCA ZA REPREZENTATIVNI SEZNAM NESNOVNE KULTURNE DEDIŠČINE ČLOVEŠTVA

Po marčevskem mednarodnem simpoziju 2011 o Pasijonih v Evropi so se začele stvari hitro odvijati. Spomladi 2011 se je iz Skupine za pasijon oblikovala Delovna skupina za pripravo dokumentacije za vpis ŠP na Unescov Reprezentativni seznam. S strani Občine so jo sestavljali: dr. Metod Benedik - Teološka fakulteta Univerze v Ljubljani, dr. Matija Ogrin - Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU, Alojzij Pavel Florjančič - Muzejsko društvo Škofja Loka in urednik revije *Pasijonski doneski*, Marta Gartner - Kapucinska knjižnica Škofja Loka in mag. Andreja Ravnihar Megušar - Občina Škofja Loka. V delovni skupini sta sodelovali tudi Špela Spanžel - MK in mag. Adela Pukl - Slovenski etnografski muzej/Koordinator varstva žive kulturne dediščine (v nadaljevanju Koordinator).

Prvega uradnega sestanka, ki je bil 6. aprila 2011 na Ministrstvu za kulturo, se je v imenu Občine Škofja Loka udeležila mag. Andreja Ravnihar Megušar.⁵ Sprejete so bile naslednje naloge:

- Ministrstvo za kulturo je na iniciativo Delovne skupine iz Občine Škofja Loka in na podlagi dosedanjih aktivnosti v zvezi s ŠP (mdr. nedavnim mednarodnim simpozijem) pristopilo k pripravi nominacije Škofjeloškega pasijona za vpis na Reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva pri UNESCO.
- Koordinator varstva žive dediščine bo Slovenski etnografski muzej.
- Delovna skupina za pripravo nominacije iz Občine Škofja Loka bo v sodelovanju z dr. Metodom Benedikom pripravila strokovno in dokumentarno gradivo za nominacijo. Pri tem se neposredno uporabi obrazec ICH-02 (angl. Kratica ICH – Intangible Cultural Heritage) ter sledi izhodiščem Konvencije.
- Ministrstvo poskrbi za čimprejšnji prevod obrazca in navodil za izpolnjevanje.
- Končno redakcijo prijave in dopolnitev s strokovnim gradivom opravi MK v sodelovanju z Koordinatorjem.
- Prav tako MK v sodelovanju s Koordinatorjem in Občino pripravi gradivo za izvedbo javne obravnave in odloka, ki je podlaga za razglasitev ŠP za živo mojstrovino na državni ravni.

Občinska delovna skupina⁶, ki jo je koordinirala mag. Andreja Ravnihar Megušar, strokovno pa pasijonski starosta, dr. Metod Benedik, je začela z intenzivnim

⁵ Prisotni: dr. Bojana Rogelj Škafar in Nena Židov - Slovenski etnografski muzej, Ksenija Kovačec Naglič in Špela Spanžel - Ministrstvo za kulturo, Andreja Megušar – koordinatorica Delovne skupine za pripravo nominacije iz Občine Škofja Loka

⁶ Pri pripravi nominacije so strokovno pomagali še: Borut Gartner, Romana Bohinc, Marjan Kokalj, Alojzij Pavel Florjančič, Mojca Šifer Bulovec, Klemen Štibelj, Tomaž Paulus, dr. Franc Križnar. Podpora pri nominaciji z dopisi in pisnimi izjavami so podala še številna društva in institucije iz loškega območja.

delom in pripravila delovno gradivo za naslednje srečanje, ki je bilo 25. oktobra 2011 na MK v Ljubljani.

Še pred pošiljanjem vloge za vpis ŠP na UNESCOv seznam je bilo potrebno izvesti postopek za razglasitev ŠP na državni ravni za živo mojstrovino državnega pomena in pripraviti potrebno dokumentacijo za prijavo na UNESCO, za kar je bil rok 31. marec 2012. Vlada Republike Slovenije je šele na seji 19. julija 2012 sprejela Odlok o razglasitvi Škofjeloškega pasijona za živo mojstrovino državnega pomena.⁷ S tem je bil postavljen temelj za vpis Škofjeloškega pasijona na UNESCOv Reprezentativni seznam nesnovne dediščine človeštva. (Glej prilogo)

⁷ Odlok o razglasitvi ŠP za živo mojstrovino državnega pomena je bil sprejet 19. julija 2012. Javna obravnava Odloka je potekala 24. maja 2012 v Škofji Loki. (Prisotni: mag. Gojko Zupan - Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport, Damjana Pečnik - v.d. generalne direktorice Direktorata za kulturno dediščino, dr. Bojana Rogelj Škafar - predstavnica koordinatorja za živo dediščino, direktorica Slovenskega etnografskega muzeja, mag. Adela Pukl - kustodinja, mag. Ksenija Kovačec Naglič - vodja INDOK centra direktorata, vodja registra nepremičnin in žive dediščine, Špela Spanžel - koordinatorica vpisa na UNESCO reprezentativni seznam nesnovne dediščine človeštva in dr. Metod Benedik. S strani Občine Špela Justin - direktorica občinske uprave in Andreja Ravnihar Megušar - koordinatorica za ŠP na Občini, Klemen Štibelj - svetnik, Marta Gartner - Kapucinska knjižnica, Alojzij Pavel Florjančič in Minka Krajnik - Skupina za Pasijon).

REPREZENTATIVNI SEZNAM NESNOVNE KULTURNE DEDIŠČINE

ICH-02 – obrazec

(Osnutek)

A. Država pogodbenica (države pogodbenice)

Republika Slovenija

B.1. Ime dediščine v angleščini ali francoščini

The Škofja Loka Passion Play

B.2. Ime dediščine v jeziku in pisavi vpletene skupnosti, če je to primerno

Škofjeloški pasijon

B.3. Drugo ime (druga imena) dediščine, če obstajajo

Processio Locopolitana in Die Parasceves

Processio Locopolitana

Loška procesija na Veliki petek

Škofjeloška pasijonska procesija

Romualdov Škofjeloški pasijon

C. Ime skupnosti, skupin ali vpletenih skupnosti, če je to primerno

Občina Škofja Loka

D. Geografsko območje in obseg predlagane dediščine

Predlagana dediščina izvira z območja nekdanjega Škofjeloškega gospostva Freisinških škofov (973 – 1803) ob porečju rek Poljanske Sore in Selške Sore, ter Sorškega polja do Medvod in Kranja. Ta prostor statistične regije Gorenjska sedaj oblikujejo občine, Škofja Loka, Gorenja vas – Poljane, Železniki in Žiri v Republiki Sloveniji. Prireditev sama pa poteka v zgodovinskem jedru osrednjega mesta Škofje Loke.

E. Oseba za stik pri dopisovanju

mag. Megušar

Andreja

Kabinet župana

Koordinatorica kulturnega centra Škofja Loka, Sokolski dom

Občina Škofja Loka

Mestni trg 15

SI 4220 Škofja Loka

Tel.: 386(0)4 51 12 312

Fax: 386(0)4 51 12 318

<http://www.skofjaloka.si/>

1. Prepoznavanje in določitev predlagane dediščine

(Odkljukamo prve tri kvadratke)

(i) Kratek opis dediščine, ...

Škofjeloški pasijon je pasijonska procesija (igra), ki je dediščina srednjeveških misterijev, miraklov, renesančnih triumfov in baročnih moralitet, podob ali alegorij. V letih 1715 do 1727 jo je po predhodnih predlogah napisal kapucin Romuald, Lovrenc Marušič (1676-1748). Besedilo sestavlja 844 verzov in je razdeljeno v štirinajst slik (prizorov) in je prvo celovito ohranjeno slovensko gledališko besedilo (najstarejše v celoti ohranjeno dramsko besedilo v slovenščini). Uvod, priloge in napotki so v latinskem jeziku, opombe in didaskalije v nemškem jeziku. Zaradi trojezičnosti

literarne predloge velja za medkulturni model sožitja kultur. Škofjeloški pasijon je skupaj z drugimi slovenskimi pasijoni pomemben ohranjevalec narodove identitete in vpetosti v evropski kulturni prostor. Rokopisni kodeks *je nastal in se hrani v kapucinskem samostanu v Škofji Loki* Pasijon združuje zgodnjo pasijonsko procesijo mediteranskega tipa (Italija, Hrvaška, južna Francija) s pasijonsko odsko igrano srednjeevropskih dežel (Avstrija, Nemčija, Češka, Švica) do atlantskega prostora (Nemčija, Francija, Belgija, Španija, Portugalska). Slikovit in imeniten baročni gledališki spektakel se odvija po ulicah srednjeveškega mesta peš, na konjih, na vozovih, prenosnih odrih in na štirih fiksnih prizoriščih. Raznolike konjenice (turška, nemška, dragonska, grenadirska) pričajo o dramatičnih trenutkih turških vpadov *na slovenska tla*. Nekateri prizori iz stare in nove zaveze potekajo kot procesija izvorno kostumiranih oseb peš ali na konjih, posamezne slike se igrajo na štirih stabilnih odrih, premične odre z osebami in scensko opremo nosijo nosači v kutah. Dogajanje bogatije skupine barvitih *bratovščin*, cehov (krojaški, čevljarški, lončarski, pekovski, mesarski). Pasijon so igrali vsak velikonočni *petek popoldne do konca 18. stoletja, ko je bil ukinjen (petek popoldne do leta 1768, ko je bil ukinjen)* ob reformah cesarice Marije Terezije in cesarja Jožefa II. Nekoliko prirjejen je bil ponovno odigran leta 1936 v Škofji Loki. Vse do demokratičnih sprememb leta 1991, pasijona ni bilo mogoče uprizarjati. Režiser Marjan Kokalj ga je v letih 1999 in 2000 v izvorni obliki zopet dal na oder. Sodelovalo 570 igralcev, med njimi šestdeset v vlogah na konjih. V velikonočnem času si ga je v šestnajstih predstavah, ogledalo 53.000 ljudi.

Postavitev leta 2009 je pokazala, da se je Škofjeloški pasijon »prijel«, da so ga ljudje iz cele Slovenije vzeli za svojega. Sodelovalo je 890 nastopajočih, vseh sodelujočih pa je bilo preko tisoč. V osmih predstavah si ga je ogledalo 24.000 gledalcev. Režiser Borut Gartner je še posebej izpostavil mlado populacijo kot ljudstvo in okrepil glasbeno sceno.

Lokalne oblasti in država so ga zaščitile kot premično kulturno ustanovo in določile, da se ga igra vsakih šest let. Naslednje uprizoritve so načrtovane leta 2015 in leta 2021.

Poudariti velja, da se Škofjeloški pasijon igra dosledno skladno po ohranjeni režijski knjigi, edini ohranjen iz tega časa v Evropi in svetu, s kompletnim besedilom v izvornem jeziku v istem obsegu dobesedno in v celoti, kot je bil napisan.

(ii) Kdo so nosilci in izvajalci dediščine? ...

Nosilec dediščine je Občina Škofja Loka.

Izvajalci Škofjeloškega pasijona so civilna združenja, kot so kulturna društva, gledališke skupine, pevski zbori, instrumentalisti in posamezniki iz štirih občin nekdanjega Škofjeloškega gospostva, kot sledi:

- Prosvetno društvo Sotočje, Škofja Loka
- Gledališke skupine: Bukovica, Godešič, Gorenja vas, Gorenja vas pri Retečah, Poljane, Loški oder, Pevno, Puštal, Reteče, Selca, Sorica, Stara Loka, Sv. Jošt, Virmaše – Sv. Duh, Žabnica, Železniki, Žiri
- Konjeniki: Hraše, Reteče, Riders club, Sovodenj, Sorško Polje z okolico, Stara Loka, Tržič in Naklo, Visoko pri Kranju, Žiri
- Glasbena šola Škofja Loka, Otroci ritma, Združeni otroški pasijonski pevski zbor, Komorni pevski zbor Aeternum, Škofjeloški oktet, Pevski zbor Gimnazije Škofja Loka, Pevski zbor Oton Zupančič Sora
- Pihalne godbe: Škofja Loka, Medvode, Žiri
- Muzejsko (historično) društvo Škofja Loka
- Loški muzej Škofja Loka
- Posamezniki: Metod Benedik, Romana Bohinc, Mojca Šifrer, Bulovec, Marija Demšar, Igor Draksler, Jože Faganel, Mojca Ferle, Alojzij Pavel Florjančič, Borut Gartner, Marjan Kokalj, France Križnar, Vanja Krmelj, Marko Marin, Andreja Megušar, Jure Miklavc, Andrej Misson, Henrik Neubauer, Tomaž Paulus, Tone Potočnik, Nada Slatnar, Jure Svoljšak, Klemen Štibelj, Peter Pokorn...

(iii) Kako so znanje in večšine povezani z dediščino, ki se prenaša danes?

V tehnični ekipi sodelujejo obrtniki in artisti, ki obvladajo tradicionalne večšine, ki so potrebne za izvedbo. Večina njih je sodelovala v prejšnjih uprizoritvah, v vmesnem času pa skrbimo za ohranjanje »pasijonske kondicije« z različnimi delavnicami. V pasijonski pisarni je ustanovljen Center domače in umetnostne obrti, kjer se usposablja ljudje s starimi ročnostmi in obrtni: kolarstvo, rezbarstvo, svečarstvo, izdelovanje butar, jaslic, polstenje, tkanje, pletilstvo, kvačkanje, šivanje srednjeveških in baročnih oblek in kostumov, izdelovanje papirja ...

Posamezne skupine, kot na primer pasijonska konjenica, ima v velikonočnem času defile po pasijonskih prizoriščih.

Pevske skupine imajo številne nastope s pasijonsko glasbo, vključno s *koralno (koralnim petjem)*.

Vsako leto izdamo posebno revijo Pasijonski doneski, v kateri objavljamo izvorna besedila pasijonskih iger, druge pasijonske vsebine in sledimo pasijonskim dogodkom po Sloveniji.

Aktivno sodelujemo v Europassionu.

(iv) Kakšne družbene in kulturne funkcije ter pomene ima dediščina za skupnost danes?

Škofjeloški pasijon je izrazita ljudska in prostovoljna dejavnost. Združuje in duhovno bogati razširjeno medobčinsko populacijo, mestno in podeželsko in žarči njihovo duhovno kvaliteto širše v slovenski in evropski prostor. Združuje tudi slovensko etnično skupnost v sosesčini, Italiji, Avstriji, Hrvaški in v Argentini. Ohranja in spodbuja k ohranjanju bogate narečnosti slovenskega jezika doma in v zamejstvu.

Pasijonski romarji prenašajo humano sporočilo tako v katoliške škofije, kakor tudi evangeličanom, pravoslavcem, muslimanom in drugim družbenim skupnostim.

Dediščina je izrazito medgeneracijska, saj združuje najbolj aktivno odraslo populacijo, mlade, otroke in starejše. Nekateri vloge se prenašajo v posameznih družinah, kjer igrajo vse tri generacije. Posamezni elementi pasijona, kot so pevski zbori, posamezni solisti, so prenašalci govorjene in glasbene kulture, ki sodelujejo na različnih koncertih in akademijah doma in po svetu.

(v) Ali obstaja del dediščine, ki ni v skladu z obstoječimi instrumenti za človekove pravice, z ...

Takih indicov v našem primeru ni bilo opaziti.

2. Prispevanje k zagotavljanju opaznosti in zavedanju ter spodbujanju dialoga

(i) Kako lahko vpis Lokalni, državni in mednarodni ravni.

Škofjeloški pasijon deluje s svojim množičnim sodelovanjem v igri v kraju, med občinami in številnimi obiskovalci od drugod kot močan komunikacijski center. Z multilingvizmom (s slovenskim, nemškim in latinskim jezikom) prenaša model na več nacionalno in več jezično družbo, kot je na primer EU ali UN. Po več stoletjih je priča trajnostnega razvoja, ki ga ohranja, spodbuja in nadaljuje, saj ni le arhivalija, temveč predvsem živa in dejavna kulturna dobrina, skratka pomembna kulturna dediščina.

(ii) Kako lahko vpis spodbudi dialog med skupnostmi, skupinami in posamezniki.

Vse našete kvalitete se z obiskovalci od drugod širijo in spodbujajo dialog med ljudmi še zlasti na polju prostovoljstva, socializira in povezuje ljudi doma in širše. Z vključitvijo v Europassion se to poslanstvo še dodatno utrjuje tudi v celi Evropi in širše.

(iii) Kako lahko vpis spodbuja kulturne raznolikosti in človeške ustvarjalnosti?

Spoznavanje do sedaj neznanih vsebin v Škofjeloškem pasijonu odpira in pospeši zanimanje za manj poznan del kulturne krajine med Alpami in Jadranom, kar posledično spodbuja človeško ustvarjalnost. Med aktivne udeležence vključujemo tudi strokovnjake in igralce iz cele Evrope.

3. Varovalni ukrepi (Ministrstvo)

4. Udeležba skupnosti in soglasje za vložitev predloga (Ministrstvo)

5. Vključitev dediščine na seznam (Ministrstvo)

6. Dokumentacija (pripravljamo)

Viri:

Anton Koblar

Pasijonske igre na Kranjskem, /pasijonske igre (ali sprevedi)... v Škofji Loki/, *Izvestje muzejskega društva za Kranjsko*, Ljubljana 1892

Josip Mantuani

Pasijonska procesija v Loki, *Carniola*, Ljubljana 1916, 1917

Tine Debeljak

Škofjeloška pasijonska procesija..., *Škofja Loka in njen okraj*, Škofja Loka 1936

France Koblar

Oče Romuald – Lovrenc Marušič: Škofjeloški Pasijon, Ljubljana 1972

Oče Romuald – Lovrenc Marušič, Škofjeloški pasijon, ur. Aleš Berger, *Knjižnica Kondor*, zvezek 238, Ljubljana 1987

Marjan Kokalj

Škofjeloški pasijon 1721-1999, Na kratko o pasijonu, *Slovenski gledališki list*, Škofja Loka 2000

Tadeja Primožič

Razglasitev Škofjeloškega pasijona za spomenik državnega pomena, Potujoča razstava ŠP, *Škofjeloški pasijon 2006*, str.108, Škofja Loka 2006

Alojzij Pavel Florjančič

Processio Locopolitana, signum temporis , a. MMVI, *Škofjeloški pasijon 2006*, Škofja Loka 2006

Romana Bohinc, Jure Svoljšak

Prijavnica za vpis v register žive dediščine, Škofjeloški pasijon – *Processio Locopolitana*, 29. avgust 2008

Metod Benedik

Škofjeloški pasijon 1713 – 1715 – 1721 – 1999 – 2000, *Kapucinski samostan s cerkvijo sv. Ane Škofja Loka*, Celje, Škofja Loka 2008

Matija Ogrin

Oče Romuald, Škofjeloški pasijon, Znanstveno kritična izdaja, Ljubljana 2009

Borut Gartner

Romualdov Škofjeloški pasijon (Ljudsko Ljubiteljsko Pasijonsko Gledališče) in Pasijonu na rob, *Pasijonski doneski 2010/5*, str. 93 – 151, Škofja Loka 2010

Škofja Loka, 24. december 2012

Pripravi: Alojzij Pavel Florjančič, recenzent: dr. Metod Benedik

Center Združenih narodov, kjer je poteklo 11. zasedanje UNESCOvega Medvladnega odbora za ohranjanje nesnovne kulturne dediščine, Adis Abeba, Etiopija. Foto: Jože Štukl

V razpravni dvorani med predstavitvijo Škofjeloškega pasijona. Foto: Jože Štukl.